www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА ЦЕНТІВ. РІК XXXIII. Ч. 165. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 18. липня, 1925.

VOL. XXXIII. No. 165. Jersey City, N. J., Saturday, July 18, 1925. PRICE CENTS

Остерігає Америку перед большевицькою пропаґандою

ВАШИНҐТОН, Д. К., 16. липня. — Сюди приїхав з Европи Василь Д. Думбадзе, котрий є представником Грузії в Азербайджану, які тепер під російською советською окупацією.

Він остерігає Америку перед якиминебудь зносинами з російськими большевиками.

Думбадзе каже, що большевики дістали $8,000,000 від американських капіталістів за концесії на нафту і марганець і сі гроші дали на большевицьку аґітацію таки тут в Злучених Державах. Таким способом, каже він, Американці дають гроші на аґітацію проти свого правительства. Тут, повідає кавказький представник, є понад 1,000,000 зорґанізованих комуністів споміж ріжних чужинецьких народностий, яких приготовлює комуністичний інтернаціонал з Москви до перевороту.

З уваги на те він остерігає Америку перед російськими комуністами і їх послушниками в Америці.

ГУВЕР ПРО ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, Калифорнія, 16. липня. — Міністер торговлі Герберт С. Гувер сказав про російську торговлю так:

Вивіз з Америки до Росії і привіз з Росії до Америки не стрічає тепер жадних перепон. Одначе закордонна торговля в Росії в руках советського уряду і тому торговці мусять з ним зноситись.

Російська закордонна торговля ледви досягла четвертини передвоєнної торговлі, та в сьому Америка має велику участь і її торговля з Росією більша ніж перед війною.

РАКЕФЕЛЛЕР ДАВ $1,000,000 НА БОГОСЛОВСЬКУ ШКОЛУ.

ШИКАҐО, ІЛЛ., 16. липня. — Джан Д. Ракефеллер, молодший, дав $1,000,000 на богословську школу при Шикаґовському університеті.

„УНІВЕРСИТЕТ БРАЄНА".

ДЕЙТОН, Теннессі, 16. липня. — Тут зачато пропаґанду за основанням університету імени Браєна. На се сподіваються зібрати $1,000,000.

ЧИ ВІЛЬНО ХРОПІТИ?

ЕТЛЕНТИК СИТІ, Н. ДЖ., 15. липня. — Тутешній суд має рішити, чи вільно хропіти.

Джан Болтимос напав і побив Джеймса Пебста за се, що сей дуже сильно хропів у сні і, як сей каже, каламутив його спокій.

Пебст каже, що він має право хропіти і його нічний носовий концерт нікого не обходить.

ЖЕНЩИНАМ ВІЛЬНО КУРИТИ В ТРАМВАЯХ.

ДІТРОИТ, МИЩ., 15. липня. — Тутешня міська влада дозволила женщинам курити в трамваях (стрітґарах).

Їм вільно тепер курити в задних рядах сиджень, таксамо як мущинам.

З РОЗПРАВИ В ДЕЙТОН.

ДЕЙТОН, Теннессі, 15. липня. — Сьогодня на розправі Сковпса переслухувано його учеників.

Кажуть, що розправа потягнеться довший час.

ОБДАРОВУЮТЬСЯ МАЛПАМИ.

ДЕЙТОН, Теннессі, 15. липня. — Бувший державний секретар Вилляем Дж. Браєн, противник теорії про еволюцію, подарував маленьку вирізблену малпу адвокатови Клеренсови Деррову, оборонцеви сеї теорії.

Дерров мав також подібну вирізблену малпу і теж подарував її Браєнови на памятку.

УБИВ ДІВЧИНУ.

ҐАРДЕН СИТІ, С. Д., 15. липня. — Тутешній суд засудив 21-літнього молодця Винфреда Мікса на досмертну вязницю за убитте 17-літньої дівчини Берлі Ґіл.

Мікс заявив на суді, що вона просила його, щоб він її убив і він її застрілив.

Виявилось, що він її звів і не хотів з нею женитись.

Населенне міста так обурене на убийника, що хотіло насилою добути його з вязниці і зліччувати.

УБИВ МАМУ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 15. липня. — На Джемейці сталась нині трагічна пригода. Сімнайцятьлітній хлопець Джозеф Гроссер убив револьверовою кулею свою маму.

Він їздив на вакації до Небраски і відтам вернувся з револьвером. Думаючи, що револьвер порожний, звернув його до грудий мами і сказав жартом, що її убє. Та на нещастє, револьвер був наладований і він влучив її кулею в саме серце та убив на місці. На місце трагедії прибіг батько і сестра хлопця і остовпіли, побачивши, що сталось.

Хлопець добровільно віддався в руки поліції.

КАНДИДАТ НА ПОСАДНИКА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. липня. — В тутешніх демократичних кругах говорять, що Бекмен Сосает покинула вже Гайлена і видвигає кандидатуру судді Роберта Ф. Вагнера.

ВИБОРЧІ МАШИНИ.

ОЛБЕНІ, Н. Й., 16. липня. — Державна секретарка стейту Ню Йорк пані Фроренс Пен (Кнапп) заявила, що вона виконає постанову суду і уставить виборчі машини вчасі вибору посадника міста Ню Йорку.

ФОРД І ДЕРЖАВНІ КОРАБЛІ.

ВАШИНҐТОН, Д. К., 16. липня. — Генрі Форд зголосив своє предложення на лекуцію державних кораблів з нафтою [illegible] на перетоплення у [illegible] 500 кораблів [illegible] 6[illegible]

Українські Громадяни!

Чи Ваша громада не повинна причинитися своєю жертвою до ратовання українського народу від голодової смерти?

Чи хвиля страшної руїни на українських землях не зєднає нас знову в одну могучу сімю і чи ми, українська заморська іміґрація, не відповімо гідно на ляцький терор і насильство?

Кличемо ще раз:

ДО ПРАЦІ! СПІШІТЬ НА НАРОДНІ ВІЧА ТА СВОЄЮ ЖЕРТВОЮ ПОМОЖІТЬ КРАЄВИ!

По інформації пишіть до:

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

НІМЕЦЬКІ ВОЗДУШНІ МАНЕВРИ.

Від дня 31. травня до 9. червня відбувався у Німеччині великий круговий лет найкращих німецьких літаків. Лет, в котрім взяло участь 55 воздухоплавів ріжної величини і сили, мав характер великих воздушних маневрів німецьких воздухоплавних сил, хоч літаки були цивільскові. Центральною точкою відлету і дрилету (старту) був Берлін. Лети відбулися в пятьох маршрутах, з них три на захід, а дві на північний схід. Маршрути мали форму великих петельок і в найбільшім віддаленю від Берліна досягали німецьких міст над границями: французькою, австрійською, польською і над берегами Балтійського моря. Кожний літак зробив пересічно 1000 кільометрів воздушного шляху. Польські часописи пишуть, що лет мав на меті виказати німецькій суспільности, що потрафилаб німецька воздушна фльота на випадок війни з державами заходу. Що до Польщі, то віддаленя німецьких воздухоплавних підстав від самої навіть Варшави виносить туди і назад: Бресляв-Варшава 600 кільометрів, Франкфорт над Одрою-Варшава 850 км. Берлін-Варшава 1000 км. — якраз тілько, кілько робили без труду німецькі літаки в цих маневрах. Це віддаленя є дуже небезпечне для Варшави на випадок війни.

ЧИ ЦЕ ВИХОВАННЯ В „ПАНЬСТВОВИМ ДУХУ"?

Державні шкільні закони постановляють, що школи мають виховувати молодь в „державнім дусі". Як виглядає таке виховання ілюструє факт, який зайшов дня 25. травня ц. р. на Деванлівці коло Львова. Коли Український священик о. Гаврилюк переходив попри польську школу, ученики тої школи, а саме Вargель і Рушкевич з VII кл. і Ренказ і V кл. почали кидати на нього камінями. Той факт викликав велике обурення усіх громадян і став загально відомий. Не вважаючи на те, управа польської школи мовчить, мовчать батьки винних учеників і мовчить влада „безпеченьства".

ЗАСІДАННЯ КРЕСОВОЇ СЕКЦІЇ.

Дня 22. м. м. було засіданнє у Варшаві кресової секції в справі православної церкви в Польщі. На дневному порядку [illegible]

УЧАСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В ПУБЛИЧНОМУ ЖИТТЮ РАД. УКРАЇНИ.

Селянки Радянської України не тільки засвоюють собі щораз більше нові здобутки культури в царині рільного і хатнього господарства, але також приступають масово до участи в державно-публичному житю.

В 9-му Всеукраїнському Зїзді Рад, що відбувся цього року на початку травня взяло участь показне число жінок-делеґаток. У всіх працях зїзду брали вони участь на рівні з мущинами. Особливо визначились підчас нарад зїзду селянка з Поділля Порун, селянка з Одещини Кукова, і селянка з Волині, Котик. Всі вони представляли і з добрі сторони радянського правління на місцях і домагались від уряду всяких змін.

В особливій мірі втягується селянка до суспільної та політичної роботи на селі.

КАНАДИЙСЬКИЙ ПРОФЕСОР УНІВЕРСИТЕТУ В ПОЛЬЩІ.

До Варшави прибув Виллием Колдвел, професор університету в Монтреалю, з наміром прослідити наочно, які в Польщі можливости закріплення мирного стану. Професор провірює сі можливости не тільки в Польщі, але і в інших державах, бо спеціяльно займається справою казочного замирення світа. Він має також намір навязати близші зносини зі всіми польськими університетами, а також з університетом українським, про положенне котрого говорив минулого року в Лізі Народів польський міністер заграничних справ Скршинський. Є вістка, що професор вже вибирався приїхати на сей український університет, але у Варшаві сказали йому, що до нього дуже тяжко дістатись.

ВОЗДУШНА ТРУБА.

З кількох повітів алтайської губернії наспіли до Москви адармуюні вісти про те, що воздушна труба заподіяла там великанські шкоди. Дотепер стверджено смерть 128 осіб та цілковите збуреня 130 домів.

СТАН ЗАСІВІВ НА КИЇВЩИНІ.

Губземуправа повідомляє, що травневі дощі поправили дуже значно стан засівів, особливо ярих. В деяких околицях вилягли збіжжа з причини буйних вітрів. Град попсовав 7 ти[illegible]

ВАЖНЕ ЛІКАРСЬКЕ ВІДКРИТТЯ.

Доктор Левадій, асистент професора Роа в Парижі, винайшов успішне средство лічення сифілісу. Средство це є течію зложеною з арщеніку і візмуту, яку запускається хорому між мускули. Проби роблені з цим лікарством дали несподівано добрі висліди.

ЯК АНҐЛІЙСЬКІ МІСІОНАРІ НАВЕРТАЛИ ЖИДІВ НА ХРИСТІЯНСЬКУ ВІРУ.

До Холму приїхало двох англійських місіонарів, які хотіли навертати Жидів на християнську віру. Після свойого приїзду Анґлійці заповіли великими афішами в жидівській мові, що в кінотеатрі „Оаза" відбудеться велике віче для Жидів в цілі насереннєня їх на християнську віру. Жиди виповнили салю по береги, але не тому, щоби вислухувати місіонарів, лишень щоб унеможливити їм справу навертання. Зараз на початку віча Жиди товпою кинулися на сцену з піднесеними пястуками і з обидливими словами. Апостоли мусіли спасатися утечею і ледви під охороною поліції вдалося їм вирватися з рук розюшеної товпи, після чого тихцем виїхали з Холму.

ПОСАДИ І ПЛАТНІ В ПОЛЬСЬКИМ МІНІСТЕРСТВІ СКАРБУ.

Підчас буджетової дебати в сенаті критикував сенатор Новодворські різкими словами господарку міністра скарбу Грабського. Між иншим він сказав: „Міністерство скарбу має аж чотирох віцеміністрів, двох іменованих, а двох побираючих платні віцеміністрів. Але є голоска, що має бути ще іменований пятий, але противиться цьому шестий, який каже, що і він не є гірший. Дальше є в міністерстві 12 директорів департаментів і 55 начальників відділів". Новодворські підніс факт, що иншим урядникам міністерства скарбу виплачено незаконно 400 тисяч золотих додаткових платень, при чому урядники діставали по кілька тисяч.

СТОЛІТНИЙ ҐЕНЕРАЛ.

Найстаршим віком англійським ґенералом є Ґеорґ Гайгсен. В минулому червні він скінчив 100 літ. У війську служив від 18 року життя і брав участь в кількох війнах. Його родичі дожили були рівнож до 100 літ, а сестра до 83-ох.

Большевики кажуть, що Анґлія готовить похід на Москву.

РИҐА, столиця Латвії, 16. липня. — З Москви повідомляють, що тамошні советські ґазети бють у дзвін тривоги, що Анґлія готує нову міжнародню виправу на Москву, щоб повалити большевицьку владу.

Сі ґазети повідають, що Анґлія приготовляє до наїзду на Москву: Латвію, Литву, Естонію, Фінляндію, Польщу, Румунію і Німеччину.

З Анґлією, кажуть часописі, буде співділати Франція, яка буцімто вже погодилась, щоб Німеччині за її участь в інтервенції у Росії алянти признали деякі подекші.

АНҐЛІЯ НЕ ХОЧЕ ПОМАГАТИ ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Анґлійське правительство відповіло Франції, що воно не хоче їй помагати у війні проти Рифів в Мароку.

ВИБРАНО СОЦІЯЛІСТА.

ЛОНДОН, 16. липня. — При доповняючому виборі до парляменту вибрано лівого соціяліста А. А. Перселла.

Він належить до соціялістичного (амстердамського) інтернаціоналу, але пропаґує співділанне соціялістів з большевиками.

МАДЯРИ В МАРОКАНСЬКІЙ АРМІЇ.

БУДАПЕШТ, столиця Мадярщини, 16. липня. — Шефом ґенерального штабу Абд-ел-Кріма, провідника Рифів, є мадярський офіцир, Павло Ґюлаї.

Про се пише тутешня ґазета Пешті Напло і додає, що кромі нього в армії Рифів є ще 14 мадярських офіцирів. Вони спершу вступили були, пише ґазета, до французького чужинецького леґіону, але попались у полон війска Абд-ел-Кріма і перейшли на його службу. Всі ті офіцири родом з Трансилванії.

ДО ДОМУ ВОЮВАТИ ПРОТИ СВОЇХ.

ПАРИЖ, 16. липня. — Небаром прибуде чорна дивізія з Руршини до Марока (в Африці).

Французька воєнна команда негайно вишле її на боєвий фронт.

СЕРБСЬКО-ХОРВАТСЬКА УГОДА.

БІЛГОРОД, столиця Сербії (Югославії), 16. липня. — Сербська радикальна партія, якої провідником є старий Микола Пашіч, заключила угоду з хорватською селянською партією, якої провідником є Стефан Радіч.

Кабінет буде тепер сербсько-хорватський. Кабінет уступить; тоді король покличе знову Пашіча на премієра, а сей покличе до кабінету 5 Хорватів з партії Радіча.

Демократична ґрупа, якої провідником є Прібічевіч, усунулась від правительственної більшости.

УГЛЕВА КРІЗА В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Анґлійське правительство установить слідчий суд для углевого промислу без огляду на те, чи майнери годяться на нього, чи ні.

Правительство домагається, щоби властителі копалень здержались із своїми предложеннями про зменшенне платень і побільшенне часу праці, поки сього не розгляне слідчий суд.

ЧЕХІЯ І ВАТИКАН.

ПРАҐА, 16. липня. — Чеське правительство заявило готовість взяти участь в обході ювилею чеського реформатора Івана Гуса. Через те Ватикан відкликав відсі апостольського нунція, а чеське правительство відкликало свого посла з Ватикану.

У звязи з тим непорозумінням уступив також нині чеський міністер шляхів Стршібрни.

ПРОТИ ФАШІСТІВ.

ЛОНДОН, 16. липня. — Тутешня ґазета Дейлі Телеґраф сповіщає, що в Італії повстала нова організація, яка має на меті повалити владу фашістів.

НІМЕЧЧИНА І ЛІҐА НАРОДІВ.

БЕРЛІН, 16. липня. — В тутешніх урядових кругах заявляють, що Німеччина готова приступити до Ліґи Народів, якщо Франція підпише договір про „забезпеченнє" німецько-французької границі.

ПОСОЛ ВТІК З ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА, 1. липня. — Білоруський посол до польського сойму Коханович перейшов польсько-советський кордон та опинився на території Білоруси, де дає публичні виклади і лекції про всі ті благодаті, які спливають на білоруське й українське населенне в Польщі. Польська преса називає цей перехід на советську Білорусь „зрадою".

ОТРУЛИСЬ МЯСОМ.

МАДРИД, столиця Еспанії, 15. липня. — В місцевости Карвахалес отруїлось несвіжим мясом кількадесять осіб. З них 22 вже сьогодня померло.

ЩЕ НЕ ЗУКРАЇНІЗОВАНО.

Згідно з постановою Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету про негайну українізацію радянського апарату, Рада Народніх Комісарів обрала спеціяльну комісію керувати роботами українізації. В комісію увійшли: [illegible], Будат, Скрипник та Шумський; за голову комісії обрано Чубаря.

І РАДІО ЇХ КОЛЕ.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 16. липня. — Протестанти небажають [illegible] робить заходи, щоб йому заборонити [illegible] для [illegible] в [illegible]

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
UKrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодинока число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею!	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ"

Сього року число членів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету збільшилось. Збільшилось, переважно, число представників селян і робітників з виробництва.

З числа членів і кандидатів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету (300 дійсних членів і 91 кандидатів) покищо є відомости про 272 дійсних членів та про 84 кандидатів, себто всього про 356 осіб. Серед них жінок — 34 (27 дійсних членкинь і 7 кандидаток). Відсоток жінок, порівнюючи з минулим роком, збільшився більше ніж вдвоє. Робітників в теперішнім Всеукраїнськім Центральнім Виконавчім Комітеті 169; з них 54 безпосередньо від варстату, селян-незаможників — 85, селян середняків — 9, службовців — 55.

Робітників центру в новім Всеукраїнськім Центральнім Виконавчім Комітеті (В.У.Ц.В.К.) — 43. Се ті, що їх поставлено на посаді народніх комісарів, керовників трестів, голов центральних професійних організацій, робітників Центрального Комітету Комуністичної Партії, Центральної Комісії, Політичного Управління Української Військової Округи та Революційної Військової Ради Республики. Порівнюючи з минулим роком членів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету — центральних робітників — значно меньше. Губернських робітників в складі Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету — 23, округових — 34, районних робітників — 17, сільських робітників, себто голов сільрад та членів сільрад, що постійно працюють на радянській роботі — 14.

В новім складі В.У.Ц.В.К. є 42 робітників партійного апарату, 24 професійних робітників, 29 представників інтелігенції (серед них 2 видатних наукових робітники: один як дійсний член, а другий — кандидат), господарських робітників — 17, військових робітників — 25, редакторів газет — 2, курсантів—1.

Нема докищо відомостий про 35 членів і кандидатів Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету.

В складі нового В.У.Ц.В.К. є 266 партійних членів і 4 кандидати.

* * *

Так пишуть про „Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет" большевицькі газети.

Вони а ніхто інший називають сей тричі посередньо „вибраний" виконучий (екзекутивний) комітет „парляментом України".

Але се тільки зібранне комуністів з України, які піднесять руки за тим, чого хоче Москва.

Найзамітніше для сього „парляменту України", що його селянство України, то значить ціла Україна — бойкотує.

ПРОСВІТНИЙ РУХ В ПЕРЕМИЩИНІ

Нову читальню Просвіти основано в БАХОВІ (сул. пов. Дубецко), бо те село „за горами, за лісами", опутане жидовою (50 родин!) стоїть над самим берегом пропасти. Люди темні, збаламучені, боялися вписатись громадно до читальні і всього вписалось 65 членів. Уся надія на односільчан в Америці, що обіцяли допомогти до будови домівки читальні. Головою читальні селянин Петро Питльований. Перед виділом велика праця — вирвати село з біди й темноти.

Трохи близше до Перемишля повстала читальня у ХОЛОВИЧАХ. В селі видко зацікавлене просвітними справами. Ще перед зборами брали члени-основники книжки з філії, щоби читальня відразу мала завязок бібліотеки. Головою селянин Михайло Несторовський. Селяни горнуться до читальні, яка повинна дати приклад дальшим селам як Купна й Фирина, щоби і вони відновили свої читальні.

Читальні у ДРОЗДОВИЧАХ і СТРОНЕВИЧАХ важні сим, що сі села були твердинею москвофілів. У Строневичах вписалось мало членів. Головою читальні селянин Іван Раб. Цікаві були збори у Дроздовичах. Читальня мала міститися у громадському домі, та місцеві „русскіе" читальні „Просвіти" не пустили до громадського дому. У день зборів громадський дім прибрали „русскими" прапорами. Коло нього зібралась горстка збаламучених селян, а кілька дівчат пишались „русскими" кокардами. Жаль було дивитись на сих збаламучених, що ще нині готові боротись за те, що давно пропало і щезло разом з царем-батюшкою. Загальні збори читальні Просвіти зібрали велике число учасників та гостий. Головою читальні став селянин Степан Качор. Рівночасно основали кружок Рідної Школи. Найбільшу заслугу у заложенню сих двох читалень мають браття Михайло та Осип Сененко з Дроздовичі.

Майже рівночасно обновилось дві давніші читальні, що у війні перестали істнувати: — в НАКЛІ і НЕГРИБЦІ. Вони також мають противників у місцевих „русских". Накло повинно причинитись, щоб відновити читальню у сусідніх Позаячах. Головою у Наклі є селянин Дмитро Тхір; у Негрибці селянин Йосиф Гучко.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА В ПОЛЬЩІ

Промова сенатора Пастернака, виголошена дня 15 червня с. р. в сенаті в часі дискусії над буджетом міністерства скарбу.

Шляхотська підпора держави.

Буджет міністерства скарбу є підставовим буджетом у ділянці державних прибутків. Прибутки того міністерства виносять 70 прц. загальних прибутків. На ці прибутки складаються переважно посередні та безпосередні податки, які накладається на населення безстрежно та безоглядно, не вважаючи на те, чи воно в силі їх платити чи ні. Зруйноване війною населення жне в нужді, а податкове перетяження в порівнанню зі сусідними державами є далеко висше. Коли прибутки публичних данин та монополів виносять наприклад 19 золотих на особу в Радянському Союзі, то в Польщі вони виносять аж 57 зол. Генеральний справоздавець зазначує у свому звіті, що тепер безпосередні податки є два рази більші ніж були перед війною. Зваживши, що по війні село зубожіло, а державні податки збільшилися вдвоє, комунальні аж в десятеро, можемо зрозуміти та уявити собі, в яких важких обставинах находяться платники податків а з окрема селяне, та зможемо прийти до пересвідчення, що всі ці податки причиняються до зруйновання села.

При накладанню та вимірі податків панує хаос і несправедливість. Грунтовий податок на селі добирають однаково від доброї землі та від неужитків. А несправедливість при вимірі податку маєткового ще більша. Часто в одному й тому самому селі вимірюється від однакових господарств зовсім відмінний податок, при чім різниця буває разяча. Наприклад на одно господарство рата виносить 10 зол., на друге 20 зол., а на трете 30 зол. не зважаючи на те, що всі ті господарства однакові. А скільки є таких господарств, вартість яких не переходить поза 4000 зол., але з них все одно стягають маєтковий податок. Нерівність в оподаткуванню доводить населення до розгорячення. При стяганню податків теж панує несправедливість. Якщо бідний рільник на селі не може заплатити податку, то приїзджає податковий екзекутор і забирає необхідні в господарстві річи, такі як плуг, борони, шлиї і т. п., а як що податку не платить поміщик, то про примусове стягання податків із них не чути. На східних т. зв. „кресах" українське та білоруське населення сплачує податки найточнійше та сповняє всі державні повинности; за те поміщики Поляки на „кресах" відтягаються від плачення податків. Для прикладу наведу такі дати: у рівенському повіті на Волині зі 48 обшарників на 1. вересня 1924 р. заплатило з них частину грунтового податку тільки 27, а частину маєткового податку тільки 2-ох, инші не заплатили нічого. Ось такий магнат як Любомірські Адам, якому вимірено суму 71.074 зол. маєткового податку, не заплатив теж нічого. Кижинецкі Юзеф, якому вимірено 2,074 зол. грунтового податку і 7,851 зол. маєткового, теж не заплатив ні сотика. Малинські Емануель на вимірених 3,441 зол. грунтового податку заплатив 71 зол. а на 63,748 зол. маєткового не заплатив нічого. Любомірському Губертові вимірено грунтового податку 11.674 зол., а маєткового 78.184 зол. але ні одного ні другого податку той магнат не заплатив ні сотика. Разом заплатили обшарники рівенського повіту 11прц. грунтового податку а тільки 1 прц. маєткового в 1924 р.

Маєтковий податок на 1925 рік преліміновано в сумі 300 міліонів золотих. Всі одначе признають, що той податок у такій сумі не вплине а остане в зазначеній сумі на папері для паперу, що в 1925 р. вплине менше маєткового податку ніж в 1924 р. бо в минулому уряд добрав крім податку ще й так звану „залічку" на маєтковий податок а в цьому році тої „залічки" вже не буде. Таким чином до буджетової рівноваги не прийде. А через те, щоби не допустити до недобору, — не слід підносити податки, але навпаки слід поменшувати податки на поодинокі міністерства і підчинені їм органи. Бо у всіх міністерствах і у всіх урядах є за багато урядників, забагато війска, поліції — всюди потрібні редукції, поменшення їх числа. Недопустиме, щоби нагороди урядників були більші від їхньої платні, як це бачимо в буджеті міністерства скарбу, де на вивинування центральної управи уряд призначив аж 24,483.630 зол. а на нагороди та особисті видатки урядників 6,036.607 зол. Міністер скарбу розказував нам про важку працю скарбових урядників, які заслугують на додаткову винагороду поза звичайною платнею, алеж тих 6,036.607 зол. преліміновано не для тих урядників у повітових скарбових урядах а для тих у центрі, в столиці Варшаві.

Польська держава не може брати зразків з таких держав як Англія, Франція, Зединені Держави Америки чи Німеччина.

Дохід тих держав позволяє їм на такі видатки, на які Польща не може собі дозволити. Нарід несе важкі податкові тягарі для державного скарбу, а щож дає за те тому народові польська держава? Село зруйноване війною. На східних „кресах" велике число селян мешкає до нині в землянках та не може дістати ніякого кредиту на відбудову, але податки з нього стягають насильно. Якщо український або білоруський селянин звертається до уряду за кредитами на відбудову, то все їм відмовляють через те, що нема грошей, але ніколи не забракло ще ні одному польському урядові грошей на розбирання православних церков і дзвіниць, на перебудову церков на костели та на польонізацію східних „кресів".

І коли український селянин не може дістати кілька соток золотих на відбудову, то католицькі косьоли одержують у тому самому часі тисячі на будову копул і веж, та на перебудову православних церков на косьоли на Холмщині та Підляшу. Замісць того, щоби дати гроші на будову шкіл, по селах, то видається їм на руйнування церков. Нема в Польщі гроша ні на комасацій, ні на меліорацію, ні на кредит для бідного селянина, але є великанські суми на поліцію та на осадників.

Фінансова політика уряду не причиниться до уздоровлення грошевих відносин у державі і ми не можемо підпирати такої політики а тому і будемо голосувати проти буджету.

УКРАЇНСЬКА ЖАННА Д'АРК.

(Її подвиги й смерть).

Споміж усіх народніх проводирів, які визначилися на Україні проти большевицького режіму, найпопулярнійше ім'ямення отамана-жінки, славної провідниці повстанців Марусі Трейко. Марусю почитають на Україні, як у Франції Жанну д'Арк. Вона поставила була собі за завдання, батьківщину (як колись її предтеча, орлеанська дівчина) визволити від неприятеля й допомогти до збудування незалежної Української Держави. Добровільно вступила до війска повстанців, що стояли під командою отамана Петлюри. Визначилася скоро незвичайною сміливістю й відвагою. Гарна дівчина мала небаром великий вплив на вояків, приятеля, поривала їх своїм одушевленнєм, так що повстанці доконували справжніх геройств і нищили один відділ Москалів за другим.

Імя відважної Марусі було небаром звісне на цілій Україні. Населення повідомляло все її завчасу, коли її відділови грозила яка небезпека, давала їй знати, де є московські становища. Тому Маруся все несподівано могла напасти неприятеля.

В 1922. році запізналася Маруся з полковником армії Петлюри, Іваном Трейком і влюбилася в нього. Небаром повінчалися. Але хоч замужна, остала Маруся в петлюрівській армії і дальше воювала проти большевиків. Говорила, що в сні бачила Матір Божу, яка веділа їй боротися проти большевиків, ворогів божих.

Ще підчас останнього повстання проти большевиків узяла чинну участь в усіх походах і нападах.

Супроти ворога не знала пощади. Московських саветських урядовців, міліціонерів і урядовців поліції вбивано на місці або вішано. Не помилували нікого. Маруся диктувала присуди і виконувала їх особисто. Боялися Марусі і вже сама чутка, що її відділ пляне напад, вистарчала, щоби саветський уряд зібрав великі маси війска, щоби побити жінку-отамана. Два літа тяглась боротьба проти української Жанни д'Арк. Вкінці в 1924. році стрінула її доля: окружили її відділи кінної московської державної поліції і відділи большевицької міліції. Після кровавих боїв з Марусиним штабом, що складався з вісьмох українських офіцирів, взяли Марусю в полон і сильним конвоєм перевели до центральної вязниці в Київі. Тут держали в строгому відокремленні.

Тепер підчас надзвичайного засідання революційного губерніяльного трибуналу — відбувся процес проти Марусі і 21 її товаришів. Процес, що тривав три дни, зацікавив ціле місто, ба цілу Україну. Уряд видав надзвичайні розпорядки: всі вулиці, що ведуть до судового будинку, замкнено. На розправі Маруся заявила, що й не думає просити помилування й що ще боролась би проти назіників України. Третього дня запав присуд: отамана-Марусю і її генеральний штаб засудили на смерть-розстріляння. Инших обвинувачених засуджено на вязницю.

Ще того самого дня виконали присуд на Марусі і її співробітниках. Одначе заталїи, де похоронено її, бо большевицький уряд справедливо боїться, що могила героїв, борців за волю України сталаби національним місцем прощ із цілої України.

Київські часописи повідомляють, що українська Жанна д'Арк прийняла спокійно присуд і на місці страчення була зовсім така смілива, як смілиро йшла до бою.

На Україні вже тепер нарід оповідає ріжні легенди про Марусю й співають думи, а по селах незнана рука розкидає летючки про її геройську смерть і взивають пімстити за народню геройку.

ЗА ЗБРУЧ.

І досі спить тихим сном:
Шляхом пляхом
Йде війско, повнє з берегів...
Ні цісні — слів...
За полком поли неначе хмари,
За ними примаром похвори,
За ними плач сестер, батьків
Ворожий гнів.
І досі сниться день походу...
Хрестовий похід для народу
Туди, на верх Голгофи гір!
І досі бачу я ніч понуру
І як зоряваний ніж ключ —
За Збруч, за Збруч...
І досі бачу вас, герої!
Палає сріблом в сяйві зір
Рідна-нордом.
Пішли, оглянулись в останнє:
Прощай!
Ти, краю, нас не забувай!
Пішли, — Сто тисяч було вас!
А де ви? Де ви всі в цей час?
Розсипались піском в пустині
Зеленим листям по Україні,
Зогнили в тюрмах і таборах,
А прапор кинули на горах!
Минулось. Лиш спомин свій:
Колись на схід ми йшли шляхом...
Сто тисяч, серед гір і круч!
Остовпіл несло вогні дух —
За Збруч, за Збруч!...

ПОХОРОН БЛ. П. МИКОЛИ УГОРЧАКА.

(Допись).

Далеко від осередку Ню Йорку, в прегарній місцевости Вудлейвен, Л. Ай., яка виглядає немов в рідному краю щодо природних окрас, як доми, городи, дерева, цвіти і т. п., а в якій живуть переважно Американці, перший раз відбувся тут похорон по українському звичаю.

Вже від суботи (11. липня) вечера біля дому жалоби 8816 — 107 Ave., Woodhaven, L. I.) видно було більші або меньші гуртки людий, що прийшли поглянути на тлінні останки Покійника. Між присутними можна було бачити людий з Ню Йорку, Бруклина, Джерзи Сити й инших дальших місцевостий, помимо того, що смерть наступила нагло і не можна було сумну вість проголосити в часописи в неділю. Було много давних шкільних товаришів Покійного, як також одноміщан старших і молодших.

В понеділок вечер, о годині 8.30, відправлено при Помершім панахиду (правив о. Вол. Лотович, парох з Бруклина). Усі кімнати мешкання виповнені цільно народом, а ще більше народу було перед домом, задля браку місця в домі. Кімната, в якій було тіло Покійного, була заставлена цвітами — даром любови для Покійника від родини, свояків, приятелів і знакомих.

В вівторок, о год. 9-тій рано перед домом жалоби зібралося много людий. Повжнучасть улиці заняли автомобілі, а по середині караван. Точно о годині 9.30 рано о. Володимир Лотович відправив панахиду, потім винесено домовину з дому жалоби. Прикра настала хвиля серед зібраних.

Серед плачу дітий-сиріт, любячої жени, тещі, братів, сестри, швагрів, стрия та инших членів фамілії і знакомих домовину з тілом вложено до каравану. Сумний похід повільно рушив з місця, обїхавши довкруги бльоку, а дальше пряму вав до укр. церкви при 158 Норт 5-та ул., в Бруклині.

Жалібну Службу Божу і ціле похоронне богослужение відправили о.о. В. Лотович і І. Захарко. Коротку прощальну проповідь виголосив о. В. Лотович. Підчас Служби Божої і похоронного обряду співав мужеський квартет, а саме: п. В. Савицький з Бруклина, пп. А. Гела, П. Мацйовський і Гр. Шустикевич з Джерзи Сити і один незнаний мені по імени добродій з Ню Йорку.

Церква була виповнена людьми з ріжних околиць і ріжних народностий.

По сумнім похороннім обряді на улиці біля церкви уложився похід. На переді везено цвіти. Опісля їхав автомобіль зі священиком і співаками, відтак караван з домовиною, а дальше слідували автомобілі з родиною, свояками і приятелями.

На 22 (українській) секції цвинтаря Кальварії зложено тлінні останки Покійного Миколи Угорчака, сина Василя, при відспіванню надгробного богослуження, перериваного зчаста гірким риданнем присутних, які апослідне прощалися зі своїм дорогим Миколою.

Бл. п. Микола Угорчак мав 36 літ життя, з чого 20 літ прожив в Америці. Зі своєю улюбленою женою Йосифою прожив щасливо й безжурно понад 14 літ, а тепер з Божої волі осиротив її і троє діточок.

Зійшов перед часом у сиру, нерідну могилу свідомий український громадянин, який мав дуже богато ріжних знакомих, що його всі без виїмку за чесний характер і гарні прикмети душі високо цінили, любили і поважали.

Нехай же та чужа земля буде пером бл. п. Миколови і нехай память Його переходить од рода в род!

Приятель.

РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ УКРАЇНІЗАЦІЇ У КИЄВІ

На одним із засідань Київського Губвиконкому Постоловський складав звіт спеціяльної комісії для провірки українізації. Провірка охопила 50 великих радянських і господарських установ, які мають до 5000 співробітників. Співробітники по національности поділяються так: Жидів 36 процент, Росіян 32 процент, Українців 26 процент.

Перевірені співробітники діляться на отсі чотири категорії: ті, що володіють і пишуть українською мовою, їх 18%, до другої категорії зачислено тих, що кепсько знають українську мову, але мають поступ в її вивченню, — сих є 24%, третю категорію становлять ті, що не знають української мови, але до вивчення її ставляються старанно, — сих є 36%; нарешті четверту категорію складають ті, що української мови цілком не знають, жадного поступу в справі її вивчення не виявили, отже не хотять знати, — сих є 22%.

Співробітники сеї останньої категорії підлягають звільненню зі служби, але з уваги, що таких „звільненців" було-б дуже богато, ухвалено звільнити тільки 200 найбільш злісних саботажників українізації, але дотичні установи не дуже слухають постанов комісії і досі звільнено лиш 100 співробітників. Мимо такого відношення провідних осіб в установах дальшу долю українізації полишено на одвічальність самим установам і спинено спеціяльні кредити на українізацію, се зн. на курси українсько-[illegible]

ПОДЯКА

Боже Провидінне забрало нам найдорозшого Мужа, Батька й Опікуна, бл. п. Миколу Уторчака. У нашім важкім горю по такій невіджалуваній утраті великою потіхою і відрадою були для нас щирі симпатії усіх тих людий, котрі уважали себе приятелями Покійника і явилися громадно, щоби віддати Йому останну прислугу. Усім тим людям належиться відщира й сердечна подяка. Дякуємо Впр. о. В. Лотовичеви о. Захаркови за торжественну відправу всіх похоронних богослужень і працальну похоронну промову. Дякуємо пп. В. Савицькому, А. Гелі, П. Мацінському, Гр. Шустикевичеви і ще одному незнаному нам добродієви за відспіванне похоронних богослужень в церкві й на кладовищи. Також дякуємо приятелям Покійника за вінці з живих цвітів, які були прикрасою домовини Помершого.

При кінци дякуємо всім краянам, сусідам, приятелям, рідним і знайомим, котрі в такім великім числі потрудилися на похорон і своєю присутностю звеличали сумний похоронний обряд.

Йосифа, жена; Михайло, Оленка, Еміля, діти.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

У ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

Інтерпеляція в соймі.

1. Українського посла Андрія Пащука і тов. до міністра справедливости в справі голодівки політичних вязнів у Бережанах, Луцьку і Дубні. Хоча слідство проти політичних вязнів, українських селян, які сидять по тюрмах названих міст, тріває вже в деяких випадках більше року та хоча результати слідства не виявили ніякої провини арештованих, то вони все одно пересиджують далі у слідчій тюрмі. Супроти такої поведінки слідчих судових органів вязні почали голодівку, яка загрожує їм смертю. У луцькій тюрмі голодує 150 українських селян, у дубенській 18 осіб, а в бережанській 3. Голодуючих відживлювано штучно. Інтерпелянти запитують, коли наступить і чи взагалі наступить звільнення вязнів та чи будуть приняті владою відповідні заходи для того, щоби не було слідчих надужить над українськими вязнями.

2. Українського посла Скрипи до міністра внутрішних справ у справі арештувань та биття арештованих польськими поліциями на стації Міхів за першотравневий обхід. Комендант станиці на стації Міхів арештував робітників Пайду, Сівіцкого, Рівіцкого, Журкевича та инших за святкування 1. травня та дав їм до підпису готовий вже протокол. Коли вони відмовилися його підписати, то комендант наказав поліциям скувати арештованих і бити. Поліциї так поскручували руки арештованих кайданами, що вони їм попухли. Ще инших арештованих били до безтями по голові.

3. Посла Скрипи і тов. до голови ради міністрів і міністра внутрішніх справ у справі репресій відносно станових організацій кравецьких і споріднених з ними організацій у Польщі.

4. Посла Скрипи до міністра внутрішніх справ у справі вбиства робітника Франца Грегорчика в VIII. комісаріяті державної поліції в Лодзі. Недавно відбулася в варшавському суді розправа проти двох поліцаїв за те, що вбили вязнікa Калиновского за скору їзду на мості, в Тарнобжегу вбили поліциї студента Бр. Йокеля за те тільки, що він був подібний з вигляду до бандита Паніча. А ось новий факт поліційного насильства та самоволі і безвідповідальности польської поліції. Дня 13. травня арештувала поліція муляра Фр. Грегорчика та відставила його до VIII. комісаріяту. Там поліциї так його скатували та знівечили, що він наслідком побоїв помер. Коли на другий день ранком явилась на поліцію жінка Грегорчика, то їй сказано, що муж буде вільний в полудне, хоч він вже не жив. Жінка почала настоювати потім, щоби їй сказали, що з мужем. Накінець повідомили її, що чоловік повісився на власній маринарці.

5. Посла Скрипи до міністра освіти в справі трагічного випадку в гімназії Лелевеля у Вильні.

6. Посла Войтюка і тов. до міністра внутрішніх справ у справі уневаження виборчої лісти професійного союзу мельтальовців при виборах до міської ради в Дуброві Гірничій.

7. Посла Войтюка до голови ради міністрів і міністра праці та суспільної опіки в справі викидання з помешкань робітничих родин.

8. Посла Скрипи і тов. до міністра справедливости в справі голодівки політичних вязнів у Радомі. В травні ц. р. арештовано в Радомі за 1-шотравневе свято понад 100 осіб. До нині нікого на волю не випустили і нікому не вручено акту обвинувачення. Вязнів позбавлено права бачитися зі своїми рідними. Наслідком того всього усі вязні в числі понад сто почали 25. травня голодівку.

9. Посла Приступи і тов. до міністра внутрішних справ у справі загрожуючого життю населення наказу команди державної поліції VIII. округа та в справі такогож обіжника самбірського старостства. Команда поліції видала у звязку з пошестю бандитизму наказ, що поліція має право вживати збруї до кожної особи, яка видається їй підозрілою, якщо та особа на приказ поліция „руки до гори" або „стій" того наказу негайно не виконає. Має поліція право стріляти до арештованої вже людини навіть тоді, коли вона будить в неї підозріння, що та людина може виявити чинний спротив поліцаєві. Такий наказ потверджено старостство.

10. Посла Приступи до міністра праці в справі безправного уневаження обєднаної лісти комітету робітників і урядників при виборах до каси хорих в Дрогобичі.

11. Посла Скрипи до міністерства рільництва і земельної реформи в справі поділу дібр Стрільці між рільних робітників і селян дооколичних сіл. Добра Стрільці набув рільний банк у Варшаві. Добра ті обіймають 5.510 гектарів рілі. Хоч тамошне дооколичне населення терпить на земельний голод, то банк не має наміру приступити до зарисовці тих дібр. Інтерпелянти домагаються передати всі ті добра дооколичним селянам без викупу.

о. Др. Гавриїл Костельник.

АБОЖ Я МОЖУ ЗНАТИ...

Абож я можу знати,
Що доля нам судила?
Лиш се, лиш се я знаю,
Чим грудь нам накипіла!

Берестє, Домбе, Демблін —
Тюрми, кільчасті дроти
По віки наші серця
Пекти-муть і колоти!

Та кров, ті рани, сльози —
Кріваві наші жертви
Ридати-муть по віки,
Й за смерть жадати смерти!

Облудний суд над нами,
Пятно, тягар знеслави
Жадати-муть — нової
Крівавої розправи!

Буяти-ме й ширшати
Те наше люте горе!
Й тверду єю нашу долю
Пірве, залле, поборе!

Дрожіте, переможці!
Бо меч наш пощербиться, —
А наш огонь не згасне,
Вулькан наш готовиться!

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

ДРУГИЙ РІЧНИЙ ВЕЛИКИЙ

ПІКНІК

уряджує

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИПНЯ 1925 РОКУ

в ДОБРЕ ЗНАНІМ BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

Парк отворений о год. 10-ій рано. — Вступ 50 центів.

В програму входять: Музика, танці, попис хорів, перегони, гра в круглі, товариські забави та много инших несподіванок.

ПЕРВОРЯДНА МУЗИКА JAZZ BAND.

НЕЗАБУВАЙТЕ ДОБРОЇ НАГОДИ, ПРИХОДЬТЕ ВСІ!

Дорогожка: Всі Бруклинські кари до North Beach стають перед Belvedere Park. З Ню Йорку: з 59-ої вулиці міст Queensboro, кара Flushing або College Point до Junction Ave. і змінити на кару до North Beach. З 2-ої Ейві з 57-ої вулиці Елевейтер Сегона трен до Junction Ave. Sta. З 134 вул. і Grand Pier взяти кару Junction Ave., а там змінити на кару до North Beach.

164-65

УКРАЇНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО

ВАСИЛЯ ЗАГАЄВИЧА

Продає шифкарти до всіх частий світа на найвигідніші кораблі як офіціяльне представництво всіх корабельних ліній.

Спроваджує когоебудь у родини зі старого краю.

Полагоджує старокраєві справи та виробляє всякі урядові документи, як: контракти, купна і продажи, повновласти, тестаменти, афідевіти і т. д.

Доручає грошу в старім краю в домах як в село.

Виробляє паспорти в протягу 2 до 3 днів.

Колектує сплати в старім краю, також належитість за роботу по компаніях і депозити з ріжних банків в Америці.

Уділяє всіх інформацій радо і безплатно, здаючи голосіться особисто або письмо до:

W. S. ZAHAJEWICH

470 W. 23rd STREET, CORNER 10th AVE., NEW YORK, N. Y.

Tel.: Watkins 8933.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

Карл Евальд.

ВІТЕР.

Переклав М. Попович.

В понеділок рано рибак стояв в своїй лодці, плював в воду і погано лаяв.

— Ось вже тиждень, як я нічого не роблю і очікую східнього вітру — сказав він. — Дні йдуть за днями а все дує західний вітер. Мої риби гниють і я збіднію. Послухай, вітре, ти не зміниш свого напряму?

— Не можу, — сумно відповів вітер.

— Ах ти злий огидний вітре, — сказав рибак.

В вівторок рано яблоня розкрила свій цвіт.

— Нині для мене найважнійший день в році, — сказала яблоня. — Нині рішається моя судьба. Любий, дорогий вітре... нині я цвиту... ради Бога, не дуй на мене. Єсли мій цвіт облетить від вітру, то я не буду мати яблок. Ну, будь неменьший сьогодня, тілько сьогодня.

— Я хотів би не дути, та не можу, — відповів вітер.

Відтак він подув на яблоню і весь її білий цвіт полетів в воздух.

— Вітре! ти злюка, злюка! — говорила яблоня.

В середу рано мельник стояв перед своїм млином і поглядав на небо.

— Ну, рухайся, мій милий вітре, — сказав він. — Нині будемо молоти. Я не такий дурний, як рибак. Мені все одно, приходиш ти з півночи чи з полудня, зі сходу чи з заходу, ти лиш мені дуй. Лише коли ти зовсім не будеш дути, я здорово розсерджуся на тебе.

— Я тут, я тут, — сказав вітер, і млин почав працювати.

— Славний вітер! — скликнув мельник.

— Ах коли мені треба прилягти, — сказав вітер.

І він сховався а млин зупинився.

— Тьфу, поганий вітер, — невдоволено бурмотів мельник.

В четвер рано хорий хлопчик стояв при вікні і глядів на улицю.

— Вітре! Звідки ти нині дуєш? — спитав він.

— Зі сходу, — відповів вітер.

— Любий, гарний вітре! Або зміни свій напрям, або стихни зовсім, — сказав хлопчик. Я був дуже хорий, і лікар не позволив мені бігати по дворі, коли дує східний вітер. А мені так хочеться побігати. Сего року я ще ні разу не був в лісі і лише один раз я стріляв із чудного лука, котрий мені подарували на іменини. Любий, гарний вітре, сповни просьбу маленького, хорого хлопчика.

— Я не можу тобі помочи, — завив вітер.

Тоді хлопчик заплакав і тупнув ногою по підлозі.

— Як я ненавиджу тебе, поганий вітре! — закричав він.

В пятницю рано жена пастора розвісила своє біле на лузі.

— Гарний вітрець, — сказала вона. — По обіді всьо біле висохне. Тоді можна буде сказати, що сям разом нам пощастилося з біллєм.

В полудне вітер перемінився в бурю.

Жердки попадали, шнурки порвалися, і білле попадало на землю. Пасторша бігала в розпуці і збирала біле.

— Ах, Боже, Боже! — сказала вона. — До чого воно тепер потрібне! Прийдеться другий раз прати всьо білле. Чорт би забрав той поганий вітер!

— Я не винен, — завив вітер.

В суботу рано дозріли сіємена молочника.

Які милі вони були з їхніми кошевими парасольками. Вони ждали, коли вітер винесе їх на простір. Їх було богато і вони були дуже гарні; молочник дуже гордився ними.

— Як то гарно, коли діти радують серце родичів, — сказав він. — Я для них цвив, я спов і згодував їх. Тепер нехай самі дбають про себе. Колиб вони упали тепер на землю, вони задушили би одно другого ростучи. Длятого я заосмотрив кождого із них парашютом, при помочи котрого він зможуть перелетіти значну віддаль над полем. Так розлітаєся наше сімейство і завойовує світ. Лети, любий вітре, і понеси їх. Мені не потрібно нічого, кромі тихого, лігного вітерця.

— Не можу, — відповів вітер. І він не рушився. Кругом усе було тихо.

— Злий вітер! — сварився молочник. — Вчера ти бушував так, що зіпсував всьо біле у пасторші, а нині не можеш навіть віднести хоч трохи дальше на поле моїх легких діточок. Як тобі не сором? Як тобі не сором?

— Я не можу, — зітхаючи відповів вітер.

В неділю рано вітер лежав за загородою. Поруч нього сиділа мишка і лизала свою лапку.

— Чого ти зітхаєш, вітре? — спитала миш.

— Як же мені не зітхати, — відповів вітер. — В цілім світі нема сотворіння нещасливійшого від мене.

— Ну, ти пересаджуєш! — сказала миш. Впрочім я не знаю тебе близше. Я маленька бігаю по землі, а ти майже завсігди буяєш над моєю головою. Але ось недавно я чула про тебе зовсім друге.

— Мене хвалили? — спитав вітер. — Хто? Роскажи скорше!

— Се був поет, — сказала миш. — Ось ту він сидів з своєю улюбленою і читав їй вірші, в котрих похвалював тебе.

Ах, так то був поет!... — невдоволено сказав вітер. — Ну, про щож він говорив в тих віршах?

— Він говорив, що ти ласкавий і тихий, що ти овіваєш личко його любки, граючи кудрями — сказала миш.

— Розуміється, — сказав вітер. — А ось недавно він лаяв мене за те, що в нього від мене посипів ніс і що я зіпсував йому причіску.

— Він оспівував в віршах, який ти гордий, коли проносишся з шумом над морем, — продовжала миш. — Він говорив, що йому найбільше в світі подобаєся, коли ти бичуєш морські хвилі і змушуєш їх підніматися.

— Третого дня він ходив під вітрилами, — сказав вітер. — Він захорував на морську хоробу, і він мене так сварив і лаяв, що не приведи Господи. Ні, він зовсім не лучший від других.

— Ну, так коли вже всі так злі на тебе, то тут діло нечисте, — сказала миш.

— Ах, Боже мій! — зітхав вітер.

І він зітхав і жалувався, так що жаль було його слухати.

— Послухай, відкрий мені свою душу! — сказала миш, — від сего завсігди стає трохи легче. Я вже сказала, що я зовсім не заінтересована в твоїх поступках: ти-ж не зробив мені ні зла, ні добра.

— Я найнещасливійше сотворіннє на світі, — почав своє оповідання вітер. — Всі уважають мене могучим паном і просять то про се, то про друге. А я всего лише бідний слуга, котрий сповняє прикази свого пана і без нього не сміє й пальцем шевельнути.

— Ось як!... Сего я не думала, — сказала миш.

— Говорю тобі чисту правду, — відповів їй на те вітер. — Мене лають щоденно за те, що я сповняю прикази свого пана.

— А хтож то такий твій пан? — спитала миш.

— Мій пан — сонце, — відповів вітер. — Воно винно за все то зло, що я приношу, але карають, бачиш, мене.

— Ну, розкажи, — скликнула миш.

— Моє оповідання не довге. Слухай: ось тепер я лежу собі спокійно і навіть кота не обиджу.

— Ось тобі на!! — сказала миш. — Знаєш, вже коли я кому желаю зла, так се котови!

— Добре, чи зле воно — се для мене байдуже, — відповів вітер. — А дам я нічого не можу робити. Лише слухай, в нім діло: коли на сході сонце пічне сильно світити, я мушу — хочу — моментально полетіти сюди і стати західним вітром. Я не поспішу за тобою, — сказала миш.

— Розуміється, — продовжував вітер. — Воздух нагрітий сонцем, піднимається в гору... теплий воздух завсігди піднимається в гору, тому, що він легчий від холодного.

— Для мене се зовсім байдуже — відповіла миш, котра не розуміла в чім діло і тому чулася обидженою.

— А для мене не байдуже, — скликнув вітер, — позаяк там, де передтим був воздух, повстає порожний простір, і тоді мені приказують: „Гей, вітре, лети скорше з свіжим воздухом"! І коли я лежав тихо, мені приходиться зі всею скоростию нестися туди; коли я був східним вітром, то мушу в одній мінуті повернутися і стати західним.

— Ага, ось в чім діло, — сказала миш. — Ти лише сповняєш прикази!

— Так, — сказав вітер, — я ніколи передтим не знаю, куди полечу; приходить приказ і я лечу. Коли воздух не нагрівається, то я лежу тихо і мушу вислухувати лайок тих, кому я потрібний; і я не знаю, де я останусь. Відтак надходить приказ зі сходу і я дую з заходу, а по дорозі мушу вислухувати прокляття тих, хто очікував мене зі сходу.

— О — так, се не зовсім приємно, — сказала миш.

— Се страшно, — жалувався вітер. — Бачиш... коли сонцю нараз схочеться засіяти дуже сильно в якім-небудь місци, то мені приходиться летіти, як божевільному, щоби на час поспіти. Тоді я стаю ураганом і проношуся над морями і землями; дерева падуть, дахи зриваються з домів, кораблі розбиваються в дребезги. А люди обвиняють мене за потворну злість і уважають мене виновником нещастя. Але я-ж ту зовсім нічого не винен.

— Так, твоя судьба дуже важка, — згодилася миш. — Значить, протріпати добре треба би не тебе, а сонце.

— Розуміється. Лиш сонце всіх поважають і моляться до нього.

— А чи не міг би ти сказати комубудь, щоби пояснив людям як стоїться? Кому-ж я скажу? — спитав вітер, нахилившись головою.

— Поговори з поетом.

— Ото сказала, богато то поможе! Ти думаєш, що поет інтересується, як річ мається. Він богато перевертає до гори ногами, коли пише вірші. І сему нема що противитися. Він представляє мене ніжним, ласкавим і милим, або гордим, зарозумілим паном. Не вже став би він росказувати, що в дійсности є собі простий слуга, котрий на приказ свого пана бігає з одного краю світа на другий; як ти думаєш, став би він писати про се вірші?

— В твоїх словах є трохи правди, — роздумуючи сказала миш.

— Слухай! Ось ідуть люди з церкви. Прислухайся сему, що вони говорять, а побачиш, що я не перебільшаю.

Вітер сховався за загородою, а миш визирала з під листа мать-мачохи, доки мимо проходили люди.

Ось пройшла пасторша з матерю маленького хорого хлопчика. А за ними — рибак, мельник і богато инших людий.

— Як здоровлє вашого хлопчика? — спитала пасторша.

— Дякую — відповіла мати, — він поправляється лише поволи. В сильний вітер йому не можна виходити на вулицю.

— Ах, той вітер, — сказала пасторша. — Представте собі... в пятницю рано я розвісила на лужку всьо своє біле. Була прецудна погода, знаєте, такий сухий вітер. І нараз зірвалась стака буря, що зіпсувала мені всьо моє біле. Через сей поганий вітер ми мусіли перепирати всьо біле.

— Простіть, що я не змолов вам ще муки, — говорив мельник селянинови. — Не я винен, а вітер. На нього не можна ні на годину звіритися.

— Вітер — то найнепевнійший парень в світі, — говорив рибак. — Коли нам потрібний східний вітер, то можна заложитися десять проти одного, що подує західний. Коли потрібно, щоби він стих, то він дує; коли потрібно, щоб він дув, він стихає. Коли потрібна тишина, зривається буря.

Люди пройшли дальше.

— Се правда, — сказала яблоня. — В вівторок вітер здув з мене весь мій чудний цвіт.

— Вітер — се найстрашнійший потвір у світі, — сказав молочник. — В суботу він відмовився понести мої сімена.

— Ти чула? — спитав вітер.

— Так, із душі жаль мені тебе, — відповіла миш.

— І чи є ще щонебудь гіршого, — сказав вітер. — Тепер ти знаєш мою судьбу. Ти знаєш, що коли я роблю людям зло то я тому не винен, і що я мушу терпеливо зносити гнів, зриваючийся проти мого пана. І чи серед таких обставин можна дивуватися тому, що я іноді серджусь на людий?

— Розуміється, що ні, — відповіла миш. — Другий на твоїм місци взагалі не витримав би такого життя.

— Отже видиш. І справді, я іноді починаю стогнати. Моя незаслужена судьба мучить і розриває мене до такої степени, що я з ревом ломлю снасти на морю, вихори проникаю в димові труби і свищу у всі щілини і отвори. Чи знаєш, що тоді говорять люди?

— Ні.

— Вони говорять: послухай, як злобно завиває буря... послухай, як погано вие вітер, як докучливо він свистить.

— Бідний вітер!

Вітер нічого не сказав, лише зітхнув. Миш також нічого не сказала, позаяк вона не мала для нього ні слова потіхи.

І нараз в воздусі піднялася суматоха.

— Слухаю! — закричав вітер. — Добре... на полудне?.. Іду, іду!

Миш вибігла довідатися, що сталося, але її так закрутив налетівший вітер, що вона з трудом найшла дорогу до себе в норку. Очутившися в кінци кінців дома, вона не памяталася і вся тряслася зі злости.

— Ото поганий вітер! — сказала вона. — Я сиджу розправивши уши і терпеливо вислухую його глупих оповідань, а він нараз налітає на мене. Ото простакуватий нікчемник! Так то, правду говорять, що за добро не жди добра!

ДІТОЧІ ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ.

	цит.
В чужім пірю, картина в 3-ох діях (10 осіб)	10
Дарунки русалок, фантазія в 2-ох діях (16 осіб)	10
Добрі діти, з життя амер. школярів в 3-ох діях (8 осіб)	15
Іменини Вводка, комедійка на 3 дії (8 осіб)	10
Кошик стрибунець, сценічна гра в 1-ій дії (5 осіб)	10
Лісова казка, сценка на 1 дію (10 осіб)	10
Печеря, сценка на 1 дію (8 осіб)	20
Соняшник, в 3-ох діях (9 осіб)	15

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ФАРМИ!

КОРИСНА ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗІ.
194 акрів, 100 акрів засіяних, решта пасовиско і грубий ліс, ріка, сад, 8 кімнат дім, 8 др. забудовань, 20 гарних коров, 3 коні, много курий, гуси, качки, бензинова машинерія, віз, трожай. Ціна $8.500, готівкою $3,000.

Фарма 69 акрів, 5 ліса, решта земля під управу, ріка, сад, близько гарного містечка при намеченій дорозі, 8 кімнат, стодола і др. забудовання, 4 корови, 2 ялівки, 2 коні, 2 безрогі, 200 курий, вся машинерія, 20 акрів ліса, 20 кукурузи, картофелі капусти і т. п. Ціна $3,000, половина готівкою. Маю богато инших фарм у всіх стейтах.

M. PISARKO,
116 E. 7th Street, New York City.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ФАРМ.
Фарма 73 акрів, дім 8 кімнат, 7 инших будинків, 5 акрів лісу, 12 акрів ліса, 10 кукурузи, 11 пшениці, 9 жита, решта сіно і пасовиско, вода в будинках, 4 корови, 2 коні, 6 безрог, 500 курий, качки, гуси, фарерська машинерія. Ціна $5.000, готівкою $2.000.

Фарма 50 акрів, 5 акрів ліса, решта управлена земля, 1 корова, 300 курий, дім 7 кімнат, 4 инших будинків, фармерські машини, 2 милі до міста, школа при фармі. Ціна $3.700, готівкою $1.500. — F. FILANOWSKY, 103½ St. Mark's Pl. (E. 8th St.), New York City.

МАЛА ФАРМА
20.000 Сивер фіпів
В NEW BRUNSWICK, N. J.
$450. — $50 заводатку і $8 місячно. 5 хвиль до міста і 60 фабрик. Добра земля на городовину. 160—
HAMILTON REALTY CO.
53 Park Row, Room 713, World Bldg., N. Y. C.

$295 Купить цілий дім!

В ISELIN, N. J.
$2950 ПОВНА ЦІНА
$295 А НЕ БІЛЬШЕ
Решта місячно як рент
КУПИТЬ цілком новий з 4 кімнат і купальнею Домик, пивниця, всі прибори до купання, гез, електрика, вода, лоти 40x100, 1½ блока від станції; 45 хвиль від міста; головна лінія Пенсилв. колії. Будівниче Позичкове Тов. в Ісселін помагає членам дістати позички на малі сплати. — Пишіть або приходіть.
Офіс отворений до 6. вечер денно.
SUBURBAN HOMES
Suite 93, 180 Broadway, N. Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ
ДР. Г. Г. СКЕГАР,
2351 WEST CHICAGO AVENUE, CHICAGO, ILL.
Годині: 1—5 і 7—9 P. M.
Обслуга совісна. Tel. West 1460

ДР. МИК. А. ВОСТРОСАБЛІН
РУСЬКИЙ КРАЙОВИЙ ЛІКАР.
121 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Лічить мущин, женщин і дітий. Відвідує хорих по домах на телефонічне покликанне в кождім часі.
Телефон Montgomery 5562.
Урядові години: рано 9—10; 1—2 і 6—8 вечер; в неділі 9—1 пополудни

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
Острі і Хронічні Слабости лічимо, після найновійших метод. Нема рубання і нішкодженя роботи, або як довго хорувте, а кошт помочи Ваш.
Помагаю скоро в хоробах нервових, шкірних, кровних, нирковых, мочевих, ревматимових, гемоледи, кишкових. Оплати умірковані.
Порада і оглядини даром.
DR. LOWZINS
110 E. 16th ST., NEW YORK,
межи 4th Ave. і Irvington Place
Спеціяліста від 25 літ.
Години: Денно 9 рано до 8 вечер; в неділі від 9 рано до 4. пополудни.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БЛИК
180 E. 34th St., NEW YORK, N. Y
Тел. Caledonia 8014
Лікуть мужчин, женщин і дітий.
Урядові години: від 9. до 10. рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Для розумної послуги поважну.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 1032

DR. M. SMITH
26 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрьи.
Говорить по українськи.
Лікить успішно недуги кожди, мущин і жінок.
Найновійші електричні апарати.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

УТОМА.

Все одно, що людина робить, чи працює фізично чи умом, чи богато ходить, чи бігає, чи бавиться яким спортом, по деякім часі вона втомиться. Само собою це зявище зовсім природне й инакше бути не може. Але так само природна й конечна річ, що після роботи людина мусить спочити. Надмірна праця і брак спочинку можуть мати наслідки дуже лихі, передівсім можуть причинитися до того, що в людині розвинуться сухоти (туберкульоза).

Це діється частійше, ніж люде думають, так як часто людина не перетомиться, та зовсім того не знає, що вона перетомилась і потребує спочинку. Познаки такого перетомленя є дуже різні, але на них часто не звертається уваги. Тільки тоді, коли людина почуває себе зморено, знеможено, змучено, вона знає, що втомилась. Та це тільки один рід утоми, що походить з напруженя мушкулів. Таке фізичне зморення знає кожний робітник, фармер, атлет і кожна людина, що підняла фізичного труду, не по своїм силам. Єдиний лік на таку втому є фізичний спочинок до того часу, доки не поверненься попередна сила і енергія.

Не так легко помічається умове змучення. Спричиняє його мабуть згущення крови при основі мозку, яке є наслідком умового напруженя, праці, думання, журби і т. и. Спочинком для такого перемученя буде власне фізична праця або фізичний рух, в наслідок якого кров сходить в мозку в инші части організму. Одначе люде, котрі богато працюють умом, напружують свою думку, або довго і тяжко журяться, мало звертають уваги на те, що біль голови, безсонність, почуття слабости може бути наслідком такого умового перетомленя. Ще менше відомо, що від нього перетомляються дуже часто жінки, що працюють тільки дома, в кухні та за всякою иншою домашною роботою; та праця мучить власне своєю одноманітністю.

У дітей утома часто проявляється роздратованям, неувагою і неспокоєм. Также недостача апетиту може бути наслідком змученя. Коли цілий організм утомлений, то й жолудок змориться і не хоче їжі. Тому батьки повинні глядіти за дітьми, чи вони доволі сплять, відповідно відвіджуються і не перетомляються забавами.

—o—

Осип Маковей.

ВДЯЧНИЙ ВИБОРЕЦЬ.

(Оповідання).

—o—

Пан посол до державної ради Степан Колодинський вернув з Італії до Відня. Два місяці не було його ані тут, ані в Галичині, бо лічився. Що йому хибувало сього і найбільші спеціялісти-лікарі не могли розпізнати і називали се лише загально нервозністю; натомість злобні товариші пана посла називали його недугу звичайним лінивством, від котрого — дур голови його чіпався. Правда, очевидно, повинна бути по середині, бо ми знаємо, що правдивий Українець з нервовости може стати ліниви, а з лінивства нервови. — отже тут дуже трудно розпізнати, що є причина, а що наслідок, тому годиться бути осторожним, щоби не скривдити чоловіка.

Виїзджаючи до Італії, Колодинський заборонив домашним висилати за собою листи, що приходили на його адресу до Відня; зрештою, він сам так „згубився" в Італії, що ніхто не знав, де він подівся і де живе. Отже нічого дивного, що — вернувши до Відня, він застав на своїм бюрку цілий горбок усяких листів і часописів. Усе ждало на нього ненарушене і не розпечатане. Він глянув на сей друкований і писаний горбок — і в одній хвилині почув такий упадок сил у себе, що найменше три тижні лічення в Італії на ніщо не придалися.

Аби собі дальше не шкодити, він цілих три дні не подивився ані на один лист, чим давав доказ, що мимо нервости воля у нього була незвичайно сильна і вироблена. Ті три дні натомісць він просидів на візитах у знатних осіб, а або на вечерах в реставраціях або у каварнях, де читав пильно Neue Freie Presse, Reichspost, Fremdenblatt, Wiener Caricatur-en i Bocian, щоб знать перебував і в себе дома, де більше лежав, як сидів, бо це утома не покинула його.

Четвертого дня він почув у собі вже стільки сили, що почав систематично отвирати і читати листи, які прийшли протягом двох місяців, починаючи від першого, що лежав на верху, значить: від зовсім недавного, зперед кількох днів. Зараз сей лист здивував його дуже. В ньому було написано:

Високоповажаний Пане После, мій Добродію!

Не знаю, як Вам і дякувати за Ваші заходи, котрі увінчалися таким несподіваним гарним успіхом. Ви не повірите, скільки добра Ви зробили мені і моїй родині, походивши у Відні за моєю справою. Я, знаєте, чоловік, що не любить нікому кланятися і просити; уже не мав надії, що вислухають мою просьбу, не хотів до нікого писати о протекцію, але нарешті послухав жінки і вдався до Вас. Не жалую тепер сього і відчуваю глибоку вдячність до Вас, Впв. Пане После. Маю надію, що й я Вам віддячуся, тим скорше, що лишаюся у Вашім виборчім окрузі.

Коли будете в Галичині, я не залишу нагоди відвідати Вас і подякувати Вам ще особисто.

Остаю з високим поважанням — Ваш вдячний виборець Володимир Марк цький, ц. к. секретар суду.

Прочитавши сей лист, посол Колодинський усміхнувся вдоволено. Але що він був дуже нервозний, то се вдоволення зараз щезло і в його душі вдався неспокій: він Марковського знав, але зовсім не пригадував собі його справи і не міг зрозуміти, за що він йому дякує. Нехай же так потім Марковський справді найде його у Львові і почне знову дякувати, він навіть не буде знати, що й казати на те.

Занепокоєний, почав Колодинський переглядати адреси инших листів, що лежали перед ним, і на самім споді найшов те саме письмо на коперті, що у прочитанім листі. Отворив сей другий лист, — се Марковський писав ще перед двома місяцями. Справа зараз вияснилася. Марковський подався на иншу посаду в місті, де була гімназія. Він мав двох синів, що вже поліпростали і мали йти до гімназії, мав доньку до виділової школи і йому дуже залежало на тім, щоби видобутися з міста, де тих шкіл не було, і перенестися на кориснішу посаду. Часи дорогі; все воно дещевше, коли діти при батьках. До того й доглянути і виховувати їх лекше, одним словом — користь на всі боки.

Марковському се повелося — і звідси така його вдячність для пана посла.

— Ха-ха-ха! А я тоді був у Porto Rosa! — засміявся Колодинський в голос і його несподіваний зарад щез, а в душу вступило велике почуття певности і свого значіння.

Відома річ, що у нервозних людий настрої духа зміняються, як погода у квітні. Отже тепер під впливом настрою посол прочитав ще цілих пять листів, а решту відложив на другий день, бо вже втомився. Але ще мав настільки сили, що написав лист до Марковського:

„Високоповажаний Пане Секретарю!

Тішуся, що міг я Вам зробити сю прислугу. Мушу Вам сказати, що не була се легка справа, і тому я по першім Вашім листі навіть не відзивався, щоб не розчарувати Вас перед часом. Але видко, що мій голос ще щось значить і мене послухали. Треба було і писати і ходити від Анни до Каяфи, як звичайно, але се вже така наша посольська доля. Маю надію, що Ви мені свого не забудете при найблизчих виборах. Числю на Вашу поміч.

Даруйте, що більше не пишу, але я просто замучений працею!

Здорові будьте!
Ваш Колодинський".

Із сим листом посол вийшов небавом з дому, кинув його у почтову скринку, а сам пішов у каварню, читати Neue Freie Presse. У той час бував у каварні також секційний шеф, барон фон Крайшштерн; Колодинський любив з ним поговорити...

ДРУГА ПРОГУЛЬКА ДО ГАЛИЧИНИ.

УКРАЇНСЬКЕ ЕМІГРАЦІЙНЕ БЮРО уряджує 28. липня 1925 прогульку (Екскорзиєн) до краю під проводом репрезентанта, котрий особисто заопікується Вами в час подорожи.

РОДИНИ!! Тепер можете ВІДВІДАТИ РОДИНУ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ, в обі сторони тільки 175 долярів. Тим, котрі не є американськими громадянами, МИ ПОСТАРАЄМОСЯ О ПОЗВОЛЕННЕ З ВАШИНГТОНУ, на відставі котрого МАЮТЬ ПРАВО ПОВЕРНУТИ ДО АМЕРИКИ поза квотою іміґраційною, навіть БЕЗ ВИСЛАННЯ на ЕЛІС АЙЛЕНД.

Тим, що купили ШИФКАРТИ ДЛЯ ФАМІЛІЯНТІВ, а не можуть їх спровадити, МИ ПРОМІНЯЄМО їх шифкарти без ніякої страти на ШИФКАРТИ ПРОГУЛЬКОВІ.

ІНТЕРЕСОВАНІ нехай звернуться чим скорше листовно або особисто:

UKRAINIAN EMIGRATION BUREAU
"SKA COURT ST., NEWARK, N. J.
Phone: Market 3841.

СІЧОВЕ СВЯТО У ЛЬВОВІ.

—o—

Повітова „Січ" у Львові святкувала в неділю 21 м. м. 25-літній ювилей заснуваня першої „Січи" в Заваліо, снятинського повіту, повітовим січовим здвигом на площі „Сокола-Батька." Вже в другій годині попол. велика площа почала заповнюватися січовиками й січовичками, що пішо або возами прибули на свято з підльвівських сіл. Явилася теж старшина львівської повітової „Січи" з повітовим отаманом д-ром Романом Дашкевичем на чолі. Сприятлива погода, якої вже давно не було, виманила на площу „Сокола-Батька" львівську публику, серед якої переважало ремісництво й робітництво. Інтелігенції було дуже мало. На свято прибуло 5 „Січей" включно з львівською, 18 ґімнастично-пожар. тов-в, що істнували під наз. „Луг" і також одно товариство, що істнує під назвою братства. Разом явилося понад 1.500 членів, зорганізованих в 24 товариствах. До вправ стало 540 січовиків і 260 січовичок, разом кругло 800. Решта не могла вправляти ізза недостачі місця на площі. Вільні вправи січовиків і січовичок та вправи топірцями січовичок випали надсподівано гарно. Захоплення серед публики викликали вежі, ставлені ремісничою молодю „Сокола". Та найбільше враження викликав танець „аркан", відданий справді по мистецьки хлопчиками підлітками, учнями школи ім. Б. Грінченка. Ця точка так припала до вподоби публиці, що її ще раз треба було повторити. Січовики і січовички виступали в однакових уборах, які здалека можна було взяти за однострої. Особливо гарно у своїх вишиванках представлялися січовички. Хлопчики виступали в лентах, ґраціозних народніх одностроях.

Був теж біг до мети. Після сінчених вправ музика заграла „Ще не вмерла Україна". Опісля уформувалася дефіляда січовиків і січовичок. Стрункими рядами (чвірками) переходили вони під оплески публики, віддаючи пошану свому прапорові й отаманові. Серед співу січових пісень селянські „Січи" покинули площу „Сокола-Батька".

Годиться зазначити, що повітова „Січ" у Львові гідно відсвяткувала 25-літній ювилей заснуваня першої „Січи". Слідно працю в напрямку організації селянської молоді. Колиб таксамо йшла праця в цілому краю, то можна тоді спокійно глядіти в будучину. Тоді сміло можемо твердити, що обходимо ювилей а не поминки.

АРК. ЖИВОТКО.

ТАМ...

—o—

Всунулась Дійсність до хати в ночі...
Сіла в куточку...
Окутавшись в сіяну кріпаву...
Зуби оскалила...
Регоче...
Сміється...
„Не треба! Не треба! Мовчи!"

Квіти осипались...
Стежка червона—кривавий струмок...
Тихо співа колискову
Дніпро...
Тихо співа...
Стереже у ночі...

— „Цить, моє серце!
Не треба ридати!
Чуєш?
Зойкнули струни...
Глухо...
Далеко...
Нема!

Думкою-смутком
Поглядом-сивим
Серце дала обіцяв...
Цить, моє серце!
Чом низько так бешся?
Хиба-ж ти не чуєш?
Тихше!...
Слухай!...

Реєт бджиня на струнах...
На-бік!
Нумо! Нумо по степах!...
Згук від кобзи — грім акордів —
Лине, лине навкруги...
Гуде...
Верби...
Там тополі...

Усміхається Дідусь...
Вже не пісню колискову
Над колискою Тарас
Співає! Під співа в цю хвилю...
— „Гей до лаїв!
Гей, до зброї!" —
Кличе хвилями Старий...

Дощ ударить з ясним громом,
Стежку вирне бубним цвітом,
Сонце в небі усміхнеться —
Ніжно, тепло обгріє —
Над старим Дніпром високо
— Не підсушую Любов...

СУХОТИ У ДІТИЙ.

Др. Роберт Е. Планкет.

—o—

Діти можуть заразитися сухотами (туберкульозою) з двох причин: коли пють молоко від сухітчних (туберкулячних) коров або близко стрічаються із слабими людьми, в яких вже є сухоти. В першім випадку слабість звичайно загніздиться в повнішних залозах, найчастійше в шиї або в костях. Після зараження від слабої людини сухоти звичайно розвиваються в залозах грудий, поміж легкими.

Заразившися дитина може відразу заслабнути і тоді зараз пізнати, що в неї сухоти. Але це не часто трапляється. Звичайно ніяких познак слабости на ній не видно й вона сама не відчуває, що в її організмі є зародки тяжкої хвороби. Та вони там сидять, наче дожидаючи нагоди, щоб заатакувати організм. Та нагода буде кожного часу, коли тіло з яких-небудь причин ослабне і стратить силу опертися слабости. Зараження в дитячій віці може проявитися аж богато пізніш, коли дитина виросте, і в тім власне небезпека, яку батьки повинні мати все на увазі, коли не хочуть, щоб їх діти виростали на слабовитих і немічних людий та під неустанною загрозою статися жертвами слабости, яку потім тяжко а то й зовсім неможливо вилічити.

Та хоч заражена дитина не відразу робиться хорим „сухітником", та проте на ній є деякі познаки поки-що скритої, затаеної слабости. Такою познакою є втома, перемучення. Коли дитина скоро утомляється, чого-небудь почуває змученя, не може стільки бігати, вганяти, гарцювати, як звичайно діти, то це знак, що з нею щось недобре. Ще більш підозріло, коли дитина не доважує, не має тої ваги, яку повинна мати в своїм віці і на свій зріст. Врешті, коли часто простужується, то це теж знак, що в неї може бути зараження сухотами.

Такі початки сухіт у дітий не трудно вилічити так, що й сліду з них не останеться і дитина виросте зовсім здорова. Але трудніше їх розпізнати. Навіть добрий лікар нераз потребує її скільки раз оглянути й добре прослідити цілий організм.

ПРОСИТЬ ВІСТКИ ТІД ЧОЛОВІКА.

ІВАН ДОВГАНЮК з села Торговиці, повіт Тоймач, в ґаличині, виїхав до Америки в 1913 році і пробував деякий час в Торнерс Фолз (Массечусетс), та від довшого часу не давав про себе ніякої відомости родині. Жінка Анна Довганюк з краю просить його, або хто-б знав про нього, подати її адресу через Свободу.

ЧИ НАЙДЕМО ЛІК НА ХВОРОБУ РАКА.

Нюйорський стейтовий Департамент Здоровля оголосив осторогу проти нового „ліку на рака", який тепер широко рекляміється як чудесний винахід доктора Т. Гловера з Торонто. Лік це не новий, по всім видко, що це та сама сировитка, над якою роблено спроби в американських лябораторіях ще в 1921 році. Поки що нічого з того не вийшло, а методи які цей лік захвалюють і рекляміють, повинні бути власне осторогою, що справа ніякого доверя не заслугує.

Рак — слабість грізна і небезпечна. Що року в Злучених Державах вимирає від нього яких девятьдесять тисяч душ. Особливо часто занепадають від нього дорослі женщини.

Одначе по нинішний день наука медицини ще певно не знає, що властиво спричиняє ту недугу. Немає ніяких признак, що причиною є якісь окремі мікроорганізми, бациллі. В кождім разі ще їх не відкрито. Відомо тільки те, що рак не заразливий. Доглядати хорого може кожний без ніякої небезпеки зараженя. Відомо теж, що рак в наслідстві, а батьків на дітей, не переда-ється.

Коли слабість завчасу пізнати, то найпевнійший доси відомий спосіб лічення — операція; хірурґічним способом вирізується злий нарість. Лічать рака теж проміннями „екс" і радіом, або і одним і другим: наперед операція, а потім застосовують лічниче проміння.

Признаки рака з початку дуже неважні і проходять непомітно. Та це власне найгірша прикмета тої слабости. Мало хто звертає увагу на невеликі нарости, що твориться в тому чи иншому місці тіла. А тимчасом, коли вони є початком злого рака, їх своєчасне викорінення вирятувало би слабому життя.

Зовнішні нарости рака, після їх з'оперовання, мало коли вертаються. Также „карсінома" (нарість на грудях) піддається лічению в ранній стадії, операцією. „Саркому" (рак, захопивший кровоносні проводи в тілі) тяжче вигоїти.

Всяка ранка, яка довго не гоїться, на губах, в роті, на язиці або на шкірі, всякі нарости на тілі можуть бути або можуть розвинутись в рака. Захоронитись від слабости можна тільки таким способом, що не гаючися звернетесь до доброго лікаря, котрий хворобу розпізнає заздалегідь, коли її ще можна вилічити.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

—o—

ПОТРЕБУЮ сейчас вейтерки до реставрації, яка мусить говорити по анґлійськи, українськи і по польськи. Услівя успі! або листовні. Голоситись до властителя: Mr. S. HOLOWCHAK, 37 Prince St. Newark, N. J. 164-65

НА ПРОДАЖ
ГРОСЕРНЯ, ДЕЛІКАТЕСЕН І КЕНДІ ШТОР по причині виїзду в другу місцевість. 164-65
Голоситися під ч.:
341 WHITON ST., JERSEY CITY, N. J.

РІДКИЙ СЛУЧАЙ
стати спільником на добрих услівях з невеликим капіталом $1,200. Гарно оплачуюча реставрація, приносить річно $10,000 доходу, на головній лінії в Atlantic City, N. J., близько пересиленійської стації. Голоситься сейчас до: GEO. SLOBOSHEWICH, New York Restaurant, 1219 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J. 163-66

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
можете відзискати здоровле.
Wm. BORAK, D. C. Ph. C.
628 HUMBOLDT ST., cor. Driggs
BROOKLYN, N. Y. (Greenpoint)
Щоденно від 2-ої до 8-ої вечер.
Недуги мужчин, женщин і дітий.

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення породів і Київського Зайцевського шпиталя.
— B. S. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st fl., New York
Tel. Orchard 8121
ПОРАДИ І ПОМІЧ.

ПОШУКУЮ господині до заряду дому, панна або вдова, може бути з одною дитиною, не вимагаєсь від неї нічого як тільки доброго серця для моїх двох синів, літ 10 і 4. Я є інтелігентний робітник, літ 40, дуже доброго характеру. Інтересовані зволять голосити до: 164-65
U. K. R. & CO.,
253 Ave. A, New York City.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

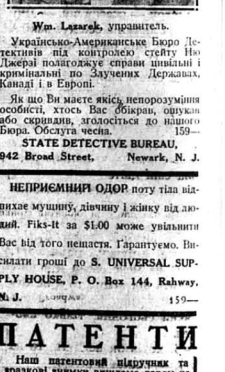

Wm. Lazarek, управитель.

Українсько-Американське Бюро Детективів під контролею стейту Ню Джерзі полагоджує справи цивільні і кримінальні по Злучених Державах, Канаді і в Европі.

Як що Ви маєте якісь непорозуміня особисті, хтось Вас обікрав, ошукав або скривдив, зголосіть до нашого Бюра. Обслуга чесна. 159—
STATE DETECTIVE BUREAU,
942 Broad Street, Newark, N. J.

НЕПРИЄМНИЙ ОДОР поту тіла відвинає мущину, дівчину і жінку від людий. Fiks-it за $1.00 може увільнити Вас від того нещастя. Гарантуємо. Висилати гроші до S. UNIVERSAL SUPPLY HOUSE, P. O. Box 144, Rahway, N. J. 159—

ПАТЕНТИ
Наш патентовий підручник та вразкові знімки вишлемо даром на жадане. Пишіть по них сейчас. Можете писати до нас по українськи. Справи, відносячіся до патентів, трейд маркс, та продажа патентів, полагоджуємо сейчас.
BRYANT & LOWRY
Registered Patent Attorneys
310 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

ДЛЯ ТЕБЕ ТЕРПЛЯЧИЙ НА: Легкі, горло, хронічний кашель, утрату голосу, нервовість, безсонність, утрату на вазі, вичерпане, єсть найновійший наш винахід REGINOL. Зголоситься або пишіть по факта, що REGINOL потроїть зробити для других і що зробить для Тебе, до: WRUBLEWSKYJ N. N., 180 Ave. C, New York.

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева.
Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!
Офіси:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 140.